

קרבן עולה

פרק א פס' ד-י

הקדמה

בשיעור הקודם למדנו על סיבות שונות של אנשים להקריב קרבן. ראינו כי הקרבן הראשון הוא קרבן רשות. "אדם כי יקריב מכם", הוא אדם המבקש להתקרב לה', מרצונו, ולבוא אל אהל מועד. הנה הוא, עומד בשערי המשכן. הוא מאד רוצה להיכנס ומאד רוצה לעשות הכל באופן מדויק. אך.. נראה שהוא זקוק לעזרה. הוא לא כל כך יודע מה הוא יכול להביא הוא לא יודע למי לפנות לא ברור לו מה הוא צריך לעשות בתוך המשכן. בואו נלווה אותו האדם הזה. בואו נעזור לו. לשם כך צריך ללמוד מעט בפסוקים, להבין אלו אפשרויות עומדות לפניו וכיצד עליו לנהוג

מהן האפשרויות העומדות לפניו? קראו בפס' ב.

תנו דוגמה של משהו שאפשר להביא, ומשהו שאי אפשר להביא. (אפשר להראות תמונות)

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'

מן הבמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם

ראשית, בהמה, ולא חיה. (להסביר לתלמידים אבחנה בין בהמה לחיה, שתלווה אותנו בספר ויקרא). ומאלו בהמות מותר להקריב? אלו בעלי חיים הם "בקר"? אלו בעלי חיים הם "צאן"? (אפשר להיעזר בפס' י)

כעת ניתן לגשת לסוגי הקרבנות:

יש שלשה סוגים של קרבנות נדבה, ואנו נלמד את הראשון שבהם הנמצא בפסוקים ג-ז. השם של הקרבן מופיע בתחילת הקטע (פס' ג) ועוד מספר פעמים (ט, יג) וכן בסיום (פס' יז) כעת ניתן לגשת לסוגי הקרבנות:

כדאי לבקש מן התלמידים למצוא לבד את שם הקרבן

זהו הנושא של שיעורנו – קרבן עולה.

מיד נגלה גם את הסיבה מדוע הוא נקרא בשם זה.

סדר ההקרבה

סדר ההקרבה חוזר על עצמו בכל קרבנות החי. בתוך הלימוד על עולת הבקר נדגיש הפעולות העיקריות של כל אחד מהצדדים:

האדם	הכהן
הבאת הקרבן; סמיכה	שחיטה (שניהם יכולים. בד"כ הכהן)
	זריקת הדם; הקטרת אברים

האדם מתנדב את קרבנו - "הרי עלי עולה", והוא מגיע למשכן כדי למלא את דבריו.

יש פעולות שהמביא עושה, ויש פעולות שהכוהנים עושים.

נתמקד בשתי פעולות של האדם בפסוקים ג-ד. אלו פעולות עושה כאן האדם?

ג אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל-פתח אהל מועד יקריב אותו לרצנו לפני ה': ד וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו:

1. האדם מקריב את הקרבן. הוא מביא אותו

2. האדם סומך את ידיו על ראש הקרבן. מה פירוש המילה? (לפענח לפי ההקשר, ולפי מילים דומות).

פעולת הסמיכה הינה פעולה מרגשת, הנעשית ממש לפני העלאתה של הבהמה לקרבן לה'.

"ותכף לסמיכה – שחיטה.. וצריך הסומך לסמוך בכל כחו על ראש הבהמה".

(רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פרק ג)

חז"ל מסבירים שעם פעולת הסמיכה בידיו, היה האדם אומר גם מילים בפיו.

על קרבן העולה היה המקריב אומר וידוי.

הוידוי:

הוידוי על קרבן העולה נרמז במילים "ונרצה לו לכפר עליו"

יש כאן בעיה: על מה האדם צריך כפרה?

הרמב"ם כותב: "ועל העולה מתוודה עוון עשה" (הלכות מעשה הקרבנות ג, יג)

כלומר: תשובה על השתדלות והשתפרות במצוות עשה: תפילין, סוכה, מזוזה וכיו"ב (שאין עליהם עונש

בתורה). כמו כן ישנם גם סוגי עבירות "אל תעשה" שאין עליהם עונש בתורה.

הצעה: הפרק נלמד בד"כ בחודש אלול. תלמידים חזקים יכולים לקשר את המושג "וידוי" מתפילות יום

כיפור. גם אנו ביום כיפור מתוודים, ברצוננו להשתפר ולשוב בתשובה שלמה לפני ה'.

מעשה הכהנים

ה' וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי ה' וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת-הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת-הַדָּם עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר-
פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהִפְשִׁיט אֶת-הָעֹלָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ: וְנָתַנוּ בְנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ--עַל-הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ
עֲצִים עַל-הָאֵשׁ: ה' וְעָרְכוּ בְנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנִּתְחִים אֶת-הָרֹאשׁ וְאֶת הַפָּדֶר עַל הָעֲצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר
עַל הַמִּזְבֵּחַ: ט וְקָרְבוּ וּבָרְעוּ יָרֵחַץ בְּמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַהּ עֲלֶה אִשָּׁה רֵיחַ-נִיחֹחַ לַה':

לאחר השחיטה הכהנים נותנים מן הדם על קרנות המזבח (זריקה/מתן דמים)
ולאחר מכן מעלים את האברים על האש שעל המזבח (הקטרה).

בכל קרבן יש חלקים העולים על גבי
המזבח ונשרפים ומתכלים על ידי האש.
פעולה זו קרויה ע"י התורה: "אשה
לה". חלקים אלו מבטאים את המתנה
שמביא האדם לפני ה'. התורה מגדירה
מטרה זו באומרה: "ריח ניחח לה"
(כש"י – שיהיה נחת רוח לפני)

נתמקד בפס' ט. בקרבן העולה כל האברים עולים על המזבח ומכאן שמו – עולה.
כלומר: אם אדם רוצה להביא דווקא קרבן עולה – הכהנים יודעים שעליהם להקטיר את כל אבריו על
המזבח. זהו המיוחד בקרבן נדבה זה.

בפסוק י ובפסוק יד התורה מציעה עוד אפשרויות להבאת קרבן עולה.
מהן האפשרויות?

להמחשות בכל פרשת הקרבנות אפשר להיעזר בציורים, תמונות או עזרים אחרים.
נציע להלן הפניה ל-: [אלבום "דרכי הקרבנות" של הרב יהודה איזנברג](#)

הערה למורה: בשאלה האחרונה, במה

לבחור, אנחנו שוב חוזרים לעולמו של המקריב: לפי מה בוחר? לפי מה שמצוי תחת ידו? או לפי מה שקשור למאורע שארע לו? או אולי לפי השווי הכספי של הקרבן? האפשרות האחרונה גם מכינה את הדיון: לפי מה נקבע ערכו של קרבן? דיון הקשור גם לקרבן המנחה (השיעור הבא):

הצעה לסיכום:

התלמידים יכתבו דף הנחיות למביא העולה, כדוגמה המוצעת.
לבחירת המורה: להוסיף תרמילון/ לשנות את ההוראות בהתאם לנלמד.
מומלץ לאסוף תשובות במליאה.

דף הנחיות קצר למביא הקרבן,

מאת: _____ כיתה: _____

יהודי יקר,

עם החלטתך להביא קרבן עולה למשכן ה' ברצוני לברך אותך _____

ועתה להנחיות:

עם הגיעך למשכן תפגוש _____ ואיתו תלך אל ה _____.

כיון שהגעת למשכן מרצונך הרי שהקרבן שלך הוא קרבן _____.

דע לך כי ישנם מספר סוגים של קרבנות, ולכן עליך לומר לכהן איזה קרבן הינך מביא.

(אחרי שתאמר לכהן איזה קרבן הבאת, הוא כבר ידע מה לעשות).

לפני שהכהן יקח את קרבנך תתכונן לכך שתבקש _____ את _____ על ראש הקרבן.

עם ה _____ דע לך שתבקש גם לומר _____, לכן אולי כדאי שתכין כמה מילים

מראש. רשום אותן: " _____

" _____

אם הינך מביא קרבן עולה קח בחשבון שהכהנים _____ את _____ האברים על ה _____

_____.

לידיעתך, באפשרותך לבחור באחד משלשה סוגים של עולות:

עולת ה _____.

עולת ה _____.

ועולת ה _____.

נודה לך אם תאמר לנו באיזו אפשרות בחרת, ומדוע: _____

_____.